

Nedskalering av melkeproduksjonen

Protokoll fra møte mellom staten og Norges Bondelag

16. oktober 2019

Partene viser til Prop. 120 S (2018–2019) Jordbruksoppgjøret 2019 og sluttprotokollen av 16. mai, hvor det var enighet om å gjennomføre en prosess høsten 2019 for å utarbeide et opplegg for hvordan nedskaleringen av melkeproduksjonen skal gjennomføres. I protokollen var partene enige om å gjennomføre nedskaleringen ved bruk av forholdstallet på disponibel kvote og oppkjøp av melkekvote med finansiering over omsetningsavgiften for melk. Det var videre enighet om at produksjonsregionenes andel av grunnkvote skulle videreføres om lag på dagens nivå.

Partene viser videre til Teknisk fagrapport fra en arbeidsgruppe om nedskalering av melkeproduksjonen 16. september. På dette grunnlaget, og innhentet oppdatert informasjon, er partene enige om gjennomføring og finansiering av nedskaleringen som følge av bortfall av eksportsubsidier fra 1. juli 2020.

Partene er enige om å gjennomføre en midlertidig oppkjøpsordning med sikte på å kjøpe ut 40 mill. liter kvote, jf. pkt 3. Resterende del av nedskaleringen gjennomføres med forholdstall for all disponibel kvote.

1. Finansiering

Partene legger til grunn at ved oppkjøp av 40 mill. liter vil statens medfinansiering av det ekstraordinære oppkjøpet være 200 mill. kroner. Det resterende beløpet dekkes fra fondet for omsetningsavgift for melk.

I jordbruksoppgjøret 2020 vil partene ta hensyn til de samlede konsekvenser for inntekts- og kostnadsutvikling og andre elementer i Budsjettnemndas materiale, herunder som følge av nedskaleringen. Partene vil videre ta hensyn til det statlige bidraget i oppkjøpsordningen ved finansiering av jordbruksoppgjøret i 2020. Det skal ikke stimuleres til annen produksjon som utfordrer markedsbalansen.

2. Kvoteåret 2020

- Melkemarkedet reguleres med forholdstall på disponibel kvote etter ordinær prosess, dvs. at Landbruks- og matdepartementet fastsetter forholdstallet etter kvotedrøftinger i november/desember 2019.

- Forholdstallet benyttes på hele kvotemengden. Landbrukspolitikken skal ivareta en rekke hensyn, herunder strukturpolitiske, og disse ivaretas gjennom de løpende ordinære virkemidlene i jordbruksavtalen.
- Landbruks- og matdepartementet gjennomfører en moderat økning av overproduksavgiften fra 1. januar 2020.

3. Kvotåret 2021

For kvotåret 2021 etableres det en midlertidig oppkjøpsordning med sikte på å kjøpe ut 40 mill. liter kvote. Resterende behov for nedskalering tas gjennom forholdstallet på disponibel kvote og besluttet i den ordinære kvotedrøftingen i november/desember 2020. Det legges stor vekt på Tines markedsvurderinger.

Midlertidig oppkjøpsordning

- Det etableres en ekstraordinær oppkjøpsordning hvor 80% av kvoten som selges må selges til staten.
- Det tas sikte på å kjøpe opp 40 mill. liter fordelt ut fra produksjonsregionens andel av grunnkvote, for å sikre stabilitet i regional fordeling av melkeproduksjonen, jf. tabell 1.
- Innmelding av salg skjer fra 1. januar 2020. I hver region løper ordningen til regionens fastsatte oppkjøpsvolum er nådd, etter prinsippet "*først til mølla*". Da suspenderes ordningen i produksjonsregionen.
- Pris på kvote solgt til staten deles inn i 4 grupper som vist i tabell 2.
- Ordningen løper maksimalt til 31.mars 2020.

Tabell 1. Fordeling av utkjøp på kvoteregionene. Mill liter.

	Aktiv grunnkvote 2019, mill. liter	Andel grunnkvote	Oppkjøp, mill. liter
Østfold/Vestfold	54,3	3,3 %	1,34
Akershus/Oslo	30,5	1,9 %	0,75
Hedmark	93,6	5,8 %	2,30
Oppland	181,7	11,2 %	4,47
Buskerud	35,7	2,2 %	0,88
Telemark	14,9	0,9 %	0,37
Agder	51,1	3,1 %	1,26
Rogaland	290,3	17,8 %	7,14
Hordaland/Sogn og Fjordane	199,0	12,2 %	4,89
Møre og Romsdal	149,1	9,2 %	3,67
Trøndelag	353,3	21,7 %	8,69
Nordland	113,0	6,9 %	2,78
Troms	37,2	2,3 %	0,92
Finnmark	23,0	1,4 %	0,57
Totalt	1626,6	100,0 %	40,00

Partene er enige om å differensiere utkjøpsprisene i 4 grupper som vist i tabell 2.

Tabell 2. Pris på kvote solgt til staten i ekstraordinær oppkjøpsrunde. Kroner per liter.

	Kroner per liter
1 Hedmark, Rogaland, Agder	15,50
2 Oppland, Møre og Romsdal, Trøndelag	14,00
3 Vestland, Nordland, Østfold/Vestfold, Akershus/Oslo	12,50
4 Buskerud, Telemark, Troms, Finnmark	10,00

4. Kvoteåret 2022

Etter at partene har gjort en vurdering av statlig andel og pris, innføres ordinær omsetningsordning for melkekvoter med virkning fra kvoteåret 2022.

5. Prisutjevningsordningen

Fra 1. juli 2020 endres prisgruppene i prisutjevningsordningen for melk, og det vil fra dette tidspunktet ikke bli utbetalt eksportsubsidier. Dette innebærer at et beløp i overkant av 70 mill. kroner frigjøres i ordningen. De nye satsene i prisutjevningsordningen fastsettes av Landbruksdirektoratet i juni 2020 etter en åpen høring. Partene mener frigjorte midler bør benyttes til å styrke konkurransevnen for norsk melk på hjemmemarkedet gjennom endringer i de øvrige prisgruppene.

Oslo, 16. oktober 2019

Leif Forsell

Lars Petter Bartnes